

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

**DĖL TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS
ĮSTATYMO NR. I-1143 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIIIIP-815 (3)**

(TAP-19-866(5); TAIS NR. 19-8326(5))

2019-08-07 Nr. NV-2304

Vilnius

Projekto rengėjas: Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas: pateikti Vyriausybės išvadą Seimo narių A. Vinkaus, T. Tomilino, A. Verygos ir kitų Seimo narių pateiktam Įstatymo projektui, kuriuo siūloma ***uždrausti rūkyti daugiabučių namų balkonuose ir terasose***, jeigu bent vienas namo gyventojas prieštarauja rūkymui, dengtose ***viešojo transporto stotelių vietose*** (paviljonuose), ***vaikų žaidimo aikštelėse*** bei tose ***vietose, kuriose teikiamos viešojo maitinimo paslaugos, aptarnaujant pirkėjus lauko sąlygomis***, išskyrus rūkymui skirtose vietose, ***laisvalaikio praleidimo vietose lauke, kuriose vyksta sporto varžybos ar kiti renginiai***. Be to, siūloma taikyti tą patį reguliavimą bedūmiams naujoviškiems tabako gaminiams, taip pat nustatyti pareigą juridiniam ar fiziniam asmeniui, kuris atsakingas už pastato, kuriame yra rūkoma, priežiūrą užtikrinti, kad tabako dūmai iš patalpos, kurioje yra rūkoma, nepatektų į kitas patalpas.

Dabartinė situacija: rūkyti (vartoti tabako gaminius) draudžiama: visose švietimo, sveikatos priežiūros įstaigose ir šių įstaigų teritorijose, darbo vietose, esančiose uždaroje patalpose. Įmonėse, įstaigose ir organizacijose gali būti įrengtos specialios patalpos (vietos), kuriose leidžiama rūkyti. Nuo 2007 m. sausio 1 d. uždrausta rūkyti restoranuose, kavinėse, baruose, kitose viešojo maitinimo įstaigose, klubuose, diskotekose, interneto kavinėse (internetu klubuose ir pan.), lošimo namuose (kazino), automatų ar bingo salonuose, kitose laisvalaikio praleidimo įstaigose, patalpose, kuriose vyksta sporto varžybos ar kiti renginiai, ir kitose žmonėms aptarnauti skirtose patalpose, išskyrus specialiai įrengtus cigarų ir pypkių klubus.

Projekto esmė: siūloma **pritarti** Įstatymo projektui dėl:

- siūlomų draudimų rūkyti bendrose gyvenamosiose ir kitose bendro naudojimo patalpose, dengtose viešojo transporto stotelių vietose (paviljonuose), vaikų žaidimo aikštelėse ir vietose, kuriose teikiamos viešojo maitinimo paslaugos, aptarnaujant pirkėjus lauko sąlygomis (prie lauke esančių stalų, pavėsinėse, kituose lauko įrenginiuose), išskyrus rūkyti skirtose vietose, laisvalaikio praleidimo vietose lauke, kuriose vyksta varžybos ar kiti renginiai;

Nepritarti Įstatymo projektu siūlomam draudimui rūkyti daugiabučių namų balkonuose ir terasose, jeigu bent vienas namo gyventojas prieštarauja rūkymui, ir siūlomai nustatyti pareigai juridiniam ar fiziniam asmeniui, kuris atsakingas už pastato, kuriame yra rūkoma, priežiūrą, užtikrinti, kad tabako dūmai iš patalpos, kurioje yra rūkoma, nepatektų į kitas patalpas, dėl šių priežasčių:

- draudimo rūkyti šiose vietose kontrolė pareikalautų neproporcingai siekiamam tikslui didelių finansinių ir žmogiškųjų išteklių, įrodinėjimo procesas būtų sudėtingas, užtruktų ilgą laiką ir nebūtų pasiekti Įstatymo projektu siejami rezultatai;
- nerūkantieji patirtų didesnę žalą sveikatai, nes būtų rūkoma prie jų uždaroje patalpose, taip pat, rūkant uždaroje patalpose padaugėtų gaisrų daugiabučiuose namuose (2018 m. duomenimis, vien dėl neatsargaus rūkymo daugiabučiuose kilo 13 proc. gaisrų);
- siūloma drausti vartoti tabaką, tabako gaminius daugiabučių namų balkonuose ir terasose, jeigu bent vienas namo gyventojas prieštarauja rūkymui, tačiau nedraudžiama rūkyti vietose, iš kurių dūmai galėtų sklirti į kitų gyventojų butus (pvz.: prie atidarytų langų, prie laiptinių įėjimų, praėjimuose tarp namų, prie rekuperacinių sistemų, prie vėdinimo angų, vieno iš sublokuotų kotedžų balkonuose ar terasose, kt.), todėl siūlomas reguliavimas nėra sistemiškas. Rūkymo daugiabučių namų balkonuose ir terasose draudimas nėra išdiskutuotas, nėra įvertintos kitos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos, finansiniai bei žmogiškieji ištekliai, būtini siekiamam rezultatui pasiekti.

- siekiant mažinti rūkančiųjų skaičių ir rūkymo sukeltą žalą, visų pirma tikslinga įtvirtinti ne draudžiamąsias, o informavimo, švietimo, skatinimo gyventi sveikai (įskaitant materialinio skatinimo atsisakius vartoti tabaką, medžiagas, kurių sudėtyje yra nikotino, priklausomybę nuo nikotino mažinančių medikamentų kompensavimo priemones) ir kitas priemones, norint spręsti tabako gaminių ir jų sukeltos žalos aplinkai ir žmonių sveikatai problemas.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas: Sveikatos apsaugos ministerija siūlė iš esmės pritarti įstatymo projektui ir tobulinti pagal pateiktas pastabas. Projektas svarstytas 2019 m. liepos 16 d., 2019 m. liepos 23 d. tarpinstituciniuose pasitarimuose, 2019 m. liepos 31 d. Vyriausybės pasitarime. Patikslintame projekte atsisakoma nuostatos, kuria būtų pritariama Įstatymo projekto siūlymui nustatyti vienodus draudimus tabako gaminiams ir bedūmiams naujoviškiems tabako gaminiams.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Socialinės politikos grupės vadovė

Eglė Neciunskienė